

Italijanske čete tepene na vseh frontah

ki kontrolirajo komunistično središče v Albaniji

ODDU PREVZEL VODSTVO OPERACIJ

ATENE, 12. nov.—Italijanski vojski so bili poraženi v bitki s grškimi borbencami v vseh delih in zdaj beže v neredu. Italijanci, se glasi uradno poročilo. "Čeprav Italijanci napadajo Grke v oboroženih in številu vojaštvu, so bili poraženi," pravi grško poročilo.

Grški voditelji so uverjeni, da bodo vojski obdržali svoje položaje v prihodnjih tednih, ko pride deževje, in da bodo italijanske motorne kolone zadržane na blatnih cestah. Grki napovedujejo velike uspehe v bitki s Italijani.

ATENE, 12. nov.—Tu poročajo, da so italijanski letalci napadli grške pomorske baze v Albaniji, eno v zalivu Sudu na otoku Krete, grškega otoka, eno pa v središču Sredozemnega morja. Aleksandrija, Egipt, luka, kjer se nahaja več italijanskih bojnih ladij, je bila bombardirana.

ATENE, 11. nov.—Uradni krogi poročajo, da grške čete dominirajo v Korici, važni italijanski komunikacijski središče v Albaniji. Vse ceste, ki vodijo v to mesto, Radijsko naznanilo se je, da so se albanski bataljoni, ki pomagali Italijanom, umakali v ozadje, nakar so jih pokorili iz grških strojin.

Številni albanski vojskovi napustili položaje, ko so spoznali, da se ne bodo mogli upirati grškim četam. Albanci še vedno beže in med prebivalci je nastala panika.

Italijanska vojska divizija, ki je bila združena v bitkah z Grki, se je nahajala v Albaniji eno mesto. Grške vrhovno poveljstvo, da ji je bil teren znan, kljub temu se ni mogla izmuzniti iz pahljice. Težki grški topovi še vedno napadajo krogle na italijanske položaje na fronti v Epiruju.

Grki so ujeli v zadnjih dveh tednih 2500 italijanskih vojakov in častnikov. Grki niso uspeli samo na kopnem, temveč tudi v zraku. Včeraj so grški in italijanski letalci metali bombe na italijanske pristanišča mesta. Italijanske motorne kolone so bile ustavljene v prodiranju ob reki Kalamas.

Velik vihar na srednjem zapadu

Petnajst oseb izgubilo življenje

Chicago, 12. nov.—Silni vihar, ki so včeraj divjali po srednjem zapadu in povzročili ogromno škodo. Vse države od Dakot do Ohia so bile prizadete.

Petnajst ljudi je bilo ubitih in čez sto ranjenih. Dve osebi sta bili ubiti v Chicagu, šest pa v južnem delu Illinoisa. Temperatura je padla na 15 stopinj nad ničlo danes zjutraj. Vihar je divjal z brzino 66 milj na uro in razkrival strehe ter podiral napise. Mnogo šip v trgovinah je bilo razbitih v viharju, ki je podiral tudi drevesa in telegrafске in telefonske drogove.

Novi potresni sunki v Rumuniji

Več mest in vasi uničenih

Bukarešta, Rumunija, 11. nov.—Novi potresni sunki so danes zamajali Rumunijo in povzročili veliko razdejanje na ozemlju v obsegu 5000 štirjakihih milj. Mnogo vasi in mest je v razvalinah, na oljnom polju v Ploesti pa divjajo požari.

(Poročilo ameriške časopisne agencije United Press iz Moskve pravi, da so čutili potres tudi v Besarabiji, južni centralni Ukrajini, Moskvi, Kijevu in Odesi. Zahteval je več žrtev in povzročil precejšnjo škodo.)

V Bukarešti je potres porušil več poslopij, med temi veliko stanovanjsko hišo. Okrog 300 oseb se nahaja pod razvalinami.

Najbolj prizadeti sta mesti Galati in Focani. Središče slednjega mesta je bilo razdejano. Skoraj vsa gledališča in javna poslopja so porušena. Popolnoma uničeno je mesto Panciu. Skoro sto jetnikov v Dostani je bilo ubitih, ko je potres razdejal jetnišnico.

Rešilno moštvo je na delu v prizadetih krajih. Koliko ljudi je bilo ubitih in ranjenih, še ni znano. Nemški vojski pomagajo gasilcem in rumunskim četam pri reševalnem delu.

Francija našteva vzroke poraza

Armada se ni mogla upirati nemški premoči

Vichy, Francija, 11. nov.—V pregledu dogodkov od dneva, ko so Nemci napadli Francijo do podpisa premirja, vojni minister omenja vzroke poraza. Da bo Francija poražena, je bilo gotovo že 12. junija, dva dni pred vkorakanjem nemških čet v Pariz.

Vrhovno poveljstvo francoske armade je takrat informiralo premijera Paula Reynauda o kritični situaciji, toda vlada se ni hotela izreči za ustave sovražnosti zaradi Angležev. Na 12. junija je poveljstvo odredilo umik armad na severni fronti.

Vojni minister pravi v svojem poročilu, da je imela Francija samo deset vojaških divizij na fronti med Maginotovo trdnjavo-črto in morjem. Ostale divizije so bile deloma združene v bitkah z Nemci. Do meseca junija je Francija izgubila 38 divizij na severni fronti, toda poveljstvo je vseeno upalo, da bodo Nemci utrpeli velike izgube, preden bo glavna sila prišla v bližino obrežja. Fronta ob morju je bila zadnja francoska črta. General Maxime Weygand je kmalu ugotovil, da se francoska oborožena sila ne bo mogla ustavljati Hitlerjevi vojni mašini. Odredil je umik in evakuacijo vojakov. Minister pravi, da se je pri evakuaciji Dunkirka rešilo 350.000 vojakov, 90.000 francoskih in 240.000 angleških. Francosko-angleška armada se ni mogla kosati z dobro opremljeno nemško oboroženo silo.

Amerika je edina praznovala premirje

Chicago, 12. nov.—Včeraj, dne 11. novembra, so se Združene države kot običajno spominjale zaključka svetovne vojne, ko je bilo na ta datum podpisano premirje med zavezniki in Nemci. Od tistega časa — 11. novembra 1918 — je bil ta dan nekakšen praznik v vseh zaveznikih državah. Zaradi vojne v Evropi je letos prvič izostalo praznovanje povsod, izven pa v Združenih državah.

BOLGARLIJA VIDI RAZTEGNITEV SOVRAŽNOSTI

Ugibanja o Molotovem obisku Berlina

TURČIJA PRIPRAVLJENA NA BOJ

Sofija, Bolgarija, 11. nov.—Kakor hitro je prišlo poročilo iz Moskve, da je premier in zunanji komisar Venčeslav Molotov odpotoval v Berlin, so se pričele širiti govorice, da bo kmalu sklenjen sporazum med sovjetsko Rusijo, Nemčijo in Italijo glede razdelitve sfer vpliva in interesov v Turčiji in na Balkanu. Bolgarija je uverjena, da se bo vojna raztegnila na druge balkanske države kot posledica konflikta med Grčijo in Italijo.

Jugoslavija je poslala nadaljnje čete v južno Srbijo, da se varuje pred možnostjo napada. V drugih krajih so bile ojačane vojaške straže.

Berlin, 11. nov.—List National Zeitung pravi, da bo problem Turčije predmet diskuzij med Molotovom in nemškimi voditelji na konferenci v Berlinu. Drugi nacistični listi pišejo, da Molotovov obisk je znamenje, da je bil nedavno sklenjen vojaški pakt med Nemčijo, Italijo in Japonsko z zadovoljstvom sprejet v Moskvi. Obisk je tudi dokaz prijateljstva med Rusijo in Nemčijo in vzajemne kooperacije.

Ankara, 11. nov.—Turčija še vedno upa, da bo sovjetska Rusija ostala nevtralna, toda pripravljen je na boj ne glede na izid pogajanj med sovjetskim zunanjim komisarjem Molotovom in nemškimi voditelji v Berlinu. Vladni krogi so naznanili, da bo Turčija smatrala vsak sovražnik korak s strani Bolgarije, prijateljice Nemčije, zadosten vzrok za vojno.

Od kar je Italija invadirala Grčijo, je Turčija ostala zvesta Veliki Britaniji, svoji zaveznici, zato pa je skušala doseči nov sporazum s Moskvijo. Turški tisk je apeliral na Jugoslavijo, naj bo na straži in prepreči vsak vojskus osovražnosti glede nadaljnje prodiranja na Balkanu. Nekateri listi očitajo Jugoslaviji, da je zavzela preveč prijateljsko stališče napram osi. Turčija je ob izbruhu vojne med Italijo in Grčijo apelirala na Anglijo, naj nudi vso mogočo pomoč Grčiji.

Domače vesti

Obiski

Chicago, 12. nov.—Louis Aidich iz Springfielda, Ill., in Bergantove sestre (Frances, Mary, Josephine, Virginia in Elizabeth), znane muzikantke iz Lisbena, O., so 9. t. m. obiskale gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete.

Vesti iz Minnesote

Chisholm, Minn. — Pred dnevi je tu umrla Barbara Žužek, roj. Pišlar, stara 65 let in doma iz Hoterdosice pri Logatcu. V Ameriki je bila okrog 40 let in tu zapuša moža in sedem odraslih otrok.

Avtna nesreča

Joliet, — Anton Ivanič, star 23 let in William Kolar, star 24 let, oba iz Joliet, sta 9. novembra izgubila življenje pri avtni nesreči, ki se je pripetila blizu Hinsdala nedaleč od Chicaga.

Iz Colorada

Trinidad, Colo. — Dne 22. oktobra je tu umrl Frank Cesar, star 29 let in rojen v Ameriki. Umrl je za posledicami poškodbe pri delu v premovalniku v Pennsylvaniji pred petimi leti. Zapuša starše, brata in tri sestre.

Clevelandske vesti

Cleveland, 12. nov.—Nenavadna nesreča je doletela zadnji petek 30-letnega Antona Starca, ki se pravkar ženi z neko vdovo, katere je imel štiri letno hčerko. To hčerko je imel Starc poleg sebe v avtu, ko se je peljal v čistilnico po obleko svoje neveste. Med potjo je pridrvel proti njemu neki avto in da se mu ogne, je Starc naglo zavil na stran in pri tem treščil v telegrafski steb. Njemu se ni zgodilo ničesar, ampak hčerka njegove bodoče žene je bila na mestu ubita.

Program gradnje orožnih tovarn

Washington, D. C., 11. nov.—Gradnja tovarn, v katerih bodo izdelovali topove in drugo orožje, se bo kmalu pričela. Po poročilu uradnikov vojnega in mornaričnega departmanta so bili kraji, kjer bodo gradili tovarne, že izbrani. Ti leže med Pittsburghom in St. Louisom. Izdatki so proračunani na \$115.000.000. Čeprav bo vlada lastovala zemljišča, postavila tovarne, instalirala mašinerijo in kupila opremo, bo tovarne operirala privatna industrija.

Unije CIO za enotnost v delavskem gibanju

Irska odklonila angleški predlog

Anglija bi rada dobila oporišča

Dublin, Irska, 11. nov.—Premier Eamon de Valera je zavrnil sugestijo, naj Irska izroči ali da v najem strategične pristane Veliki Britaniji, ki bi slednji služili kot pomorske in letalske baze. Premier je svedčano izjavil v parlamentu, da hoče Irska ostati nevtralna v tej vojni, zato se ne bo pogajala z Veliko Britanijo glede rabe pristanišč. Poslanci so pritrdili premierju, ko je dejal, da bo vlada branila nevtralnost Irske in da bi pritisk s katere koli strani vodil le v prelivanje krvi. "Stojimo pred veliko krizo," je dejal, "vendar sem prepričan, da je naša stališča pravilna. Irska ne bo revidirala svoje politike."

Premier je dejal, da je moral podati to izjavo zaradi kampanje v angleškem časopisu, ki je dobila odmev tudi v Ameriki. Predsednik angleške vlade Winston Churchill je nedavno rekel v parlamentu, da je prepoved rabe irskih luk težak udarec Angliji.

London, 11. nov.—Churchillova pritožba, da pomanjkanje oporišč na južnem irskem obrežju ovira plovbo angleških parnikov in operacije bojnih ladij, je prinesla zahteve, da se mora situacija izboljšati. Časopisi navajajo razloge, zakaj Anglija potrebuje pomorske in letalske baze na Irskem: To tudi očita irski vladi, da ni nevtralna v tej vojni, temveč indirektno podpira Nemčijo.

Nemčija ima letalska in pomorska oporišča v Franciji in to je vzrok, da se je tok angleškega pomorskega prometa obrnil s vzhoda proti zapadu. List Evening Standard piše, da bi raba irskih pristanišč omogočila operacije angleške vojne mornarice pri Lough Swillyju in zaščito Liverpoola, Bristolkega preliva in južnozadpadnih luk. List Daily Express se je izrekel proti osvoboditvi irskih pristanišč s silo in svetoval pogajanja.

Revolta v francoskih kolonijah

Petaiova vlada alarmirana

Vichy, Francija, 11. nov.—Clani Petaiovega kabineta se posvetujejo o situaciji v francoski srednji Afriki, kjer se razvija širi. General Charles de Gaulle, načelnik francoskega odbora v Londonu, in polkovnik Edgar Rene Larminat, governor srednje Afrike, sta s svojimi pristavci udrala v kolonijo Gabon.

Znano je bilo že prej, da je skoro vsa francoska srednja Afrika pod kontrolo rebelov. Sem dospelo poročilo iz Dakarja, glavnega mesta francoske Zpadne Afrike, se glasi, da so rebeli zasedli mesto Lambarene, katerega so oblegali več tednov, s pomočjo Angležev. Druge rebelne grupe naskakujejo Libreville, glavno mesto kolonije Gabon. Vest, ki pa še ni potrjena, pravi, da so rebeli že zasedli mesto.

Unijaki vodja priporoča boj proti raketi

New Orleans, La., 11. nov.—John P. Frey, predsednik departmanta kovinarstva unij, je na konvenciji svoje organizacije priporočal razkrivanje in izločitev raketičev iz delavskih u-

Ohranitev socialnih in ekonomskih pridobitev

VODITELJI OBRNILI HRBET LEWISU

New York, 11. nov.—Eksekutivni odbor državnega industrijskega sveta je instruiral svojega delegata, ki se udeležil konvencije unij Kongresa industrijskih organizacij, naj napne vse svoje sile za doseg enotnosti v delavskem gibanju. Unije, ki jih predstavlja industrijski svet, imajo 900.000 članov v newyorški državi.

Za delegata je bil izbran Gustave A. Strebel, predsednik industrijskega sveta. On je bil instruiran, naj na konvenciji unij CIO, ki se odpravi 18. novembra v Atlantic Cityju, N. J., priporoča vestransko kooperacijo pri izvajanju programov narodne obrambe in ohranitev socialnih ter ekonomskih pridobitev, ki so jih izvojevali delavske unije v zadnjih letih. V izjavi glede potrebe enotnosti v delavskem gibanju je svet urgiral obdrževanje vseh "bistvenih načel" unij CIO. Vsa postranska vrtašanja, ambicije in prestiž posameznikov morajo biti potanjena na stran v kampanji za doseg glavnega cilja.

Clani industrijskega sveta so pozvali Johna L. Lewisa, predsednika CIO, naj resignira. Delavci so pri volitvah demonstrirali, da odklanjajo Lewisa, ki je podpiral republikanskega predsedniškega kandidata Willkieja, kot političnega voditelja. On ne more biti več vodja industrijskih unij CIO. Izjava zahteva tudi sprejetje resolucije na konvenciji CIO z obsodbo komunizma, fašizma in nacizma.

Boston, Mass., 11. nov.—Resolucija z zahtevo, naj John L. Lewis resignira kot predsednik CIO na konvenciji te organizacije v Atlantic Cityju, je bila sprejeta na izredni seji eksekutivnega sveta unij CIO. To naznanilo je objavil Joseph A. Salerno, predsednik sveta. On je dejal, da svet priporoča izvolitev Phillipa Murrayja, načelnika organizatoričnega odbora jeklarskih delavcev, za predsednika CIO.

"Svet unij CIO priznava, da je Lewis mnogo storil v kampanjah za organiziranje neorganiziranih delavcev v zadnjih letih," je rekel Salerno. "Njegovo indorsiranje Willkieja je izzvalo razkol v vrstah CIO, ki bo odstranjen le, če Lewis resignira."

Jugoslavija straži svoje meje

Strah pred razširjenjem konflikta

Beograd, 11. nov.—Jugoslavija je storila korake, da ojači vojaške koncentracije in straže ob svoji južni meji, ko se je pokazala nevarnost, da se bo konflikt med Grki in Italijani moral raztegniti na njeno ozemlje.

Mnenje več strategov je, da dolina v južnem delu Jugoslavije, kjer leži Bitolj, nudi bolj ugoden teren italijanskemu vojaškemu prodiranju proti Solunu, nego ozke soteske v gorovju ob sto milij dolgi fronti med Grčijo in Albanijo.

* ORPHANS OF THE STORM *
Sirote viharja.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE

PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Zdravne drave (taven Chicago) in Kanada \$4.50 na leto, \$2.50 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; za Chicago in Cleveland \$7.50 na leto, \$4.50 na pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$4.00 per year, Chicago and Cleveland \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglaševanja po dogovoru. Rokopisi dopisov in nemarodnih članov se ne vračajo. Rokopisi literarnih vsebin (detrice, poezije, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned a sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom

PROSVETA

2637-59 St. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v objavo na primer (November 30, 1949), poleg vsebine izmenjati na naslednji pomeni, da vam je s tem datumom poteka naročnina. Poslovno je preverjeno, da se vam list ne ustavi.

194

Glasovi iz nasebini

Glas iz Minnesote

Biwabik, Minn. — Pošiljam vam naročnino za šest mesecev in bom napisal še nekaj vstic. Kar se tiče dela, je tukaj menda tako kot je drugod. Poleti je še nekaj, toda zdaj, ko pride zima, pa ne bo skoraj nič. Vreme imamo v tej državi še dobro.

V zadnji volilni kampanji smo bili deležni mnogo obljub. Kdaj se bo ljudstvo vendar spametovalo in obrnilo hrbet praznim obljubam? Nedavno sem se pogovarjal z dvema človekoma, ki sta imela dobro službo pri cesarskem delu — WPA — kljub temu pa sta bila proti Rooseveltu. Rekel sem jima, naj le glasujeta za Wilkieja in bosta videla, kaj bosta imela od tega. Pa sta mi odgovorila, da bo on vladal vse drugače. Seveda bo, on bo le gledal zase in bogatine, ne pa za delavce. Tako sem jima povedal.

Bil sem pet mesecev bolan in zato se tudi nisem nič oglašil. Lepo se zahvalim ljudem, ki izplačajo bolniško podporo. Povedati moram, da sem bil še en mesec potem, ko sem se javil zdravniku, pod zdravniško oskrbo. To omenjam valed tega, ker mi je bilo že večkrat očitano, da sem prejemal bolniško podporo neupravičeno. S tem ne mislim nikogar napadati, mislim pa, da sem tudi jaz človek in nekaj vreden. Čeprav sem že 75 let star.

Frank Karish, 211.

Veseloje in žalost

Russellton, Pa. — Kar se dela tiče, delamo v premogorju Republic Steel Corp. s polno paro. Zasluzi se pa bolj malo, ker stroji mečejo delavce na cesto. Kakor po drugih rojih, tako so tudi pri nas pričeli obratovati s stroji. Delavci mora bolj delati pri stroju, zasluzi pa manj. In kakor slišimo, bodo še več strojev upeljali v rov, da bo še slabše za premogarje.

Na društvenem polju je bolj po starem. Včasih dobimo kakega novega člana, ker pa neareca nikdar ne počiva, jih tudi izgubimo. Dne 2. okt. je umrl član našega društva Simon Malencic, star 57 let. Bolehal je 20 mesecev. Tukaj zapuša družino. Pokopan je bil 5. okt. v Deer Creeku ob veliki udeležbi članov. Društvo mu je v alovo poklonilo lep venec, v zadnji pozdrav pa mu je predsednik prečital nagrobni govor. Naj mu bo lahka zemlja, družini pa naše sožalje.

Poročati moram tudi veselo vest. Tukaj sta se poročila br. Frank Matko ml. in Mary Jug. Svatba se je vrhila 19. in 20. okt. ob veliki udeležbi prijateljev in znancev ob blizu in daleč. Take avatbe že ni bilo dolgo časa v naši nasebini. Želim jima obilo veselja in sreče v zakonskem stanu.

Sedaj pa moram zopet poročati žalostno vest, da je bil smrtno ponesrečen pri delu v rovu br. Frank Penko. Tudi on je bil na svatbi, kjer je bil natak. Drugi dan, 21. okt., je šel na nočno delo v rov Carmarville Coal Co. V prostoru, kjer je delal, ga je ob 8:30 dohitela nesreča. Voziček, naložen s premogom, ga je pritisnil ob steno tako močno, da so ga prepeljali v bolnišnico v Tarentum, kjer pa je poškodbam podlegel prihodnji dan.

Frank je bil doma iz vasi Za-

reče na Notranjskem, star 51 let. V starem kraju zapuša brata Antona in sestro, tukaj pa brata Josepha, ki se nahaja nekje v W. Va. Njega smo iskali brez uspeha. Pokojni je bil samski in se je bečjal. Brez dela je bil vse poletje, toda ko je pričel delati, mu ni bila usoda mila. V tej okolici ne zapuša nobenih sorodnikov. Na mrtvaškem odru je ležal pri br. Franku Matkotu, za kar jim v imenu društva lepa hvala. Društvo mu je poklonilo lep venec v zadnji pozdrav, v imenu članstva pa se je od njega poslovil predsednik. Pokojni je bil mirnega značaja in priljubljen pri vseh. Pokopan je bil civilno ob veliki udeležbi prijateljev in znancev. Parkrat je bil tudi zapisnikar in ga bo društvo težko pogrešalo.

Tako je naše društvo v oktobru izgubilo dva člana, kar je za nas in jednoto težak udarec. Tukaj je zopet dokaz, da sleherni rojak potrebuje društvo, ki olajša gorje dedičem v primeri smrti. Bratje in sestre, znano vam je, da je sedaj kampanja za nove člane, bodisi v članski ali mladinski oddelki. Apeliram na vas, da agitate kolikor mogoče za nove člane.

Jacob Pompe, tajnik št. 365.

Zadnji klic na prireditve v Strabanu

Cleveland, O. — Ker se datuma 16. in 17. novembra naglo približujeta, je naš namen, da še enkrat opozorimo javnost na važno in prvostopenjsko priredbo, ki jo bo uprizarila Cankarjeva ustanova s sodelovanjem društva Postojnska jama 138 SNPJ v Strabanu, Pa. V soboto zvečer, 16. novembra, se bo vrhila plesna veselica, na kateri bo igral za stare in mlade Simončičev orkester iz Clevelanda. Vi, ki to čitate, opozorite vaše mlade na to plesno zabavo. Razumljivo, da želimo, da pridete tudi vi in pripeljete tudi svoje prijatelje. Zabave bo dovolj za vse, za telesna okrepčila bodo pa skrbeli člani in članice društva Postojnske jame.

V nedeljo, 17. novembra, ob dveh popoldne se pa prične varijetni program. V prvem delu bo uprizarjena Molkova igra "Neutrlni Amor". Vodilne vloge v igri imajo: Josephine Turk in Tony Perusek, ki hočeta svojo ljubezen uživati v miru in zato hočeta biti "neutrlni". V igri bosta zapela par pesmi v duetu. Anton Epich (Bučeglav) in Milan Medvešek (Kozoglav) sta pa soseda. Kozoglav ima sina Tonea (Tone Perusek) in Bučeglav hčer Lenko (Josephine Turk). Dokler ni izbruhnila zadnja vojna v starem kraju, so bili vsi štirje zadovoljni in živeli v prijateljstvu. Stara dva sta tudi bila zadovoljna, da se mlada dva poročita. In sta pripravljena podreti plot, ki stoji med njunima hišama. Vojna histerija ju pa popolnoma meša in ju napravi največja sovražnika. Mlada dva že hočeta pobegniti in se brez dovoljenja staršev poročiti. Slučaj pa nanese, da pride Rogel (igral ga bo podpisani) iz starega kraja in napravi mir in prijateljstvo med obema hišama. Kako se bo vse to začelo in razvijalo, pridite sami pogledati. V igri je še par manjših vlog, ki bodo vsaka zase pomogle k večjemu užitku.

V drugem delu bodo pa peli pevci Glasbene matice, katere že večinoma poznate kot prvostopenjske pevce, in sicer Louis Belle, Frank Plut, John Lube, Tony Podobnik in mrs. Tončka Simčič. Vse točke bo spremljala na klavirju mrs. Amalija Plut. Torej pridite in uživajte lepoto slovenske pesmi!

Louis Zorko, tajnik C. U.

O prvi nasebini

Kemmerer, Wyo. — Čital sem dopis Filipa Godine o otvoritvi novega Slovenskega doma v Indianapolisu, Ind. Me zelo veseli, da so si tamkajšnji rojaki postavili svoj lasten dom, katerega so bili zelo potrebni v taki nasebini. Tam je bil moj prvi dom v tej deželi in tudi imam tamkaj še veliko znancev in prijateljev. Zadnjič sem bil med njimi leta 1932. Ako vrag ne pride po svoje prežgodaj, upam, da se bom v tem domu še enkrat veselil med svojimi znanci in prijatelji.

Anton Tratnik.

Še o tehnokraciji

Cleveland, O. — V 211. številki Prosvete je bil objavljen moj dopis. Ob koncu dopisa se urednik oprostja glede zakasnitve. Čemu neki oprostje? Ako je bil dopis prepozen za objavo napovedanega predavanja, nič zato.

Predavanje, ki se je vršilo v ponedeljek, 28. oktobra, pri naši postojanki (section 9), je zelo povojno uspelo. Dokaz je, ker smo zopet sprejeli v naše vrste številno oseb, ki se zavedajo sedanjega položaja v deželi. In kot vsi člani Technocracy, Inc., so se tudi oni odločili uporabljati svoje zmožnosti, kakor tudi svojo voljo v prid blaginji vsega človeštva.

Predavatelj Floyd Mathers iz Akrona, Ohio, je v svoji razlagi v resnici dosegel svoj namen. Sicer za nas člane ni bila to nobena novost. Zanimivo pa je bilo opazovati, kako so sledili vsaki izjavi predavatelja navzoči člani. Po zaključku so sledila razna vprašanja na predavatelja, na katere je on z dokazi odgovarjal.

Posebno predavanja je bilo pojasnjevanje o sedanjem vrvežu za obrambo Amerike. V dokazilni razlagi je poslušalec preprečevalno razložil brezvestno tekmovalstvo za profitom, za katerim drvi in se peha vse vprek. Običajno se pripisuje krivda vladodržcem, Mathers pa je brez razlike obsodil vse činitele-povzročitelje. Nič ne bil izvzet; vse in vsakdo po pravični zaslugi.

Predavanje je tudi uspelo v tem, da so si navzoči preskrbeli dovolj prepotrebne hrane za prebavo in pospešitev znanja. Posebno velika je bila razpečava revij. V prvi vrsti seveda revija Technocracy, št. 19 in 20. V teh dveh revijah je namreč natančen obris, edini in pravilni način, s katerim je možno zaustaviti vsako nasilje ali upad od zunanjih vasiljcev na ameriški kontinent. Vse drugo, o katerem je zadnje čase toliko pisanja, govorjenja in v poslanski zbornici toliko prepira in žaljenja, je brezpomembno. Vse skupaj je zgubljanje časa, velikansko trošenje in zanikrnost in še večja zloraba in potrat naravnih in potencialnih zakladov. Poleg obširno izvedljivega načrta in programa ima revija št. 20 tudi več zemljevidov, na katerih so označene važne točke v obrambne svrhe. Seveda to je le

del obrisa, ki ga ima Technocracy, Inc., v načrtu. Technocracy, Inc., ima do sedaj 35,000 takozvanih "blue prints", kateri so izvršeni po natančnem preiskovanju znanstvenikov vseh strokov, ki kažejo natančno, kako urediti ta kontinent, da bo služil vsem enako.

Poleg obrambnega načrta glede obmejnih točk je tudi obris, tikajoč se notranje preuredbe. Vaj vemo, da je današnja uredba krivična. V danih razmerah se jo skuša preurediti. Toda dokler bomo imeli "price system" za določilo mero, toliko časa je izvedljivost pravega družbenega reda nemogoča. Potrebna preuredba za vzdrževanje ljudskega zdravja je ena izmed prvih, ki zahteva nujno pozornost. Nedavno je dr. Parran, načelnik federalnega zdravstvenega urada v Washingtonu izjavil, da je v Ameriki 52,470,000 prebivalcev, ki ne dobivajo dovolj hrane. Kaj to znači? Pojav ene ali druge zvrstne bolezni bo prinesel koljičevstvo, ki bo za vse prebivalstvo važnega pomena. Obratno pa čitamo o preobilici pridelkov, živilskih in drugih, katerih si pa tri četrtine prebivalstva ne more preskrbeti v zadostni meri. Zopet vmešavanje denarnega sistema.

Vzemimo na primer nepopolno zlorabo naravnih zakladov, oljne vrtele, kako se jih potratno izrablja v trgovske namene, prav tako zaloge premoga, železne ali druge rudnine in kovine. Prepotrebno preprečitev poplavi, ki pustošijo naše obširne rodovitne kraje. Preprečitev osušanja obširnih zemeljskih planjav, ker je nujna potreba iste umetno namakati. Ohranitev naših obširnih gozdov, kateri se pod sedanjim trgovskim ali denarnim sistemom zlorabljajo. Skratka: uničuje se na levo in desno. In če bo šlo še tako dalje, to ne premiljenostjo in zanikrnostjo, potem se pripravimo na še kaj hujšega. Pod sedanjim uredbo ni nadomestila.

Vrši se politično vrvenje malih in velikih. Vrvijo brez principov. Platforme delajo, z obljubami seveda, in zopet podirajo. Vse to je omama ljudskih mas, ki slede obljubam, ne vprašajo pa sami sebe, kaj bi bilo bolj praktično in izvedljivo. Zopet je tukaj Technocracy, Inc., s svojimi načrti, ki so usmerjeni in izvedljivi za splošni ljudski blagor. Znanstveniki, tehniki in inženirji so nam na razpolago. Potreba je, da mi z njimi delujemo. V politiki smo bili že od nekdaj prevarani. Pri nas v Ameriki ob volitvah štejejo ne nosove, obratno pa znanstveniki in tehniki merijo stvarino in jo pripravljajo v ljudski blagor. Politične obljube se ne morejo izpolniti, ker je zapreka denarni sistem. Trume brezposelnih, lačnih in brez zadostne in potrebne obleke in strehe se bodo množile. Prostori, kjer se deli javna miloščina, bodo še bolj zaplenjeni. Vlada izvedenci so izdali poročilo, da kljub vsemu krivdani in obljubam je možno, da se bo zaposlilo od dva do tri milijone ljudi. Kaj bo pa delalo ostalih devet milijonov? Čakalo na odrešenika, Dejstvo je, da delo ne nasti praznega želodca. Naše tudi ne! Vprašanje nastane, kakšnega načina se bodo ljudske mase posluževale. Rušenje javnih naprav? Tega nikakor ne! To bi bil udarec za vse, brez razlike stanu.

Technocracy, Inc., ima za vse tu omenjeno in vse drugo izvedljive načrte, s katerimi se bo pričelo resnično delo za blagor vsega človeštva. Obris ne temelji na obljubah ali ugibanju, pač pa na resnični in izvedljivi podlagi. Smernice, po katerih so začrtane vse naprave in vseh ozirih, so ljudstvu na razpolago. Končno je prepuščeno prebivalstvu tega kontinenta, da se o njih pouči. In komur je kaj za njegov lastni obstoj, bo neosebno deloval za to. Z odlaganjem in nado, da bo za vas kdo drugi kaj storil, ne bo dosege. Je na vas ležeče, ako hočete imeti mirno in zadovoljno življenje, ali pa boj za vsakdanji kruh. Starši posebno bi morali priporočiti svojim otrokom, naj se oni posvetijo preiskovanju te organizacije, katere tečaj vsebuje približno dveletno obiskovanje kolegija.

(Dalje na 3. strani.)

Ob tednu

Anton Garden

MOŽ KRATKEGA SPOMINA

Vatro Grill, urednik Napredka, ki je bil politiki že vse, samo še "eselist" ne, mi je glasilo SSPZ z dne 30. okt. poklonil čast "stavovno slovenskih 'apizarjev' v Ameriki. Človeka res vse doleti, če ne drži jezika z zobmi. Ker s kovači ameriškega 'javnega mnenja', pa bili "liberalne" ali reakcionarne znamke, ne morem tuliti, da Ameriki grozi resna nevarnost invazije, menda s strani Hitlerja ali Japonske, in da se mora vsled tega oborožiti do zob in uvesti kontribucijo v mirnem času, sem bil že potisnjen v "petokolonec," zdaj pa me je Grill potisnil na čelo "apizarjev".

Tako se človek znajde v Chamberlainov taboru, pa če mu "apizarjska" znamka "pade" ali ne. Kar se znamke same tiče, je za vse osebe ne sprejemam niti odklanjam. Ta kako tudi večinoma vse podobne znamke so igra in orodje odraslim otrokom, s katerim opleta vsakega, ki je drugačnega mnenja kot so sam ali pa tisti, katerim slede. To je tudi velika lažje kakor pa poglobiti se v probleme in tustacije in jim prodrati do dna. Rečem tako, da opletanje z "apizarji", "petokoloni", podobnim ni nobeno nadomestilo za objektivno razglabljanje današnjih razmer. Služi prele za krinko, pod katero se skriva nekaj drugega.

Sploh jaz ne vem, kaj beseda "apizar" pomeni, ker se s to novo besedo igrajo tako različni ljudje v tako različne namene. Rabijo na primer elementi enakega političnega priganja — kot je Chamberlain, proti kateremu je bila skovana. Ampak zgodovina najbrže bo toliko obsodila Chamberlainove (torijske) Anglije in Laval-Daladierjeve Francije, kot sta v Münihu prodali Čehoslovakijsko, marv vsled tega, ker sta najprej pomagali z Ameriko vred oborožiti Hitlerja do zob, seveda na PROFITA, ki so ga delali trgovci s smrti. Obsodila jih bo tudi vsled tega, ker sta bila toliko naivni z ameriški Chamberlaini vrgla da sta mislili, da bosta do zob oboroženo Hitlerja lahko izigrali z intrigantsko politiko stare imperialistične diplomacije, če ne bo drugače tudi z zmetanjem majhnih držav v jugovzhodu Evrope v njegovo žrelo. Tako se poskrbeli tudi za poraz španskih lojalistov, španskim fašistom indirektno prav toliko pomagali do zmage — yes, z Rooseveltovo vladno vred! — kot sta to delala: direktno Hitler Mussolini.

Vse to so seveda že "stare fraze". Ampak dobro in tudi potrebno, da si jih zapomnimo, če nečemo biti tudi v Ameriki silno razočarani ali mogoče še kaj hujšega. Posebno naj si zapomnijo tisti, ki toliko grme proti "apizarju". Da bom bolj jasan: Kot današnji počaj v Evropi kaže, se bo prisiljena Anglija prišli slej "apizarji" s Hitlerjem. Reši jo lahko edino Amerika, ampak še to je dvomljivo. reši jo lahko le s tem, da stori slineno kot storila leta 1917. Zalaganje Anglije samo bojno opremo vseh vrst ne bo zadostovalo do najvišje mogoče mere. Če jo bo Amerika hotela rešiti, bo morala končno poslati evropska bojišča tudi svoje fante in moze, tudi žene in dekleta kot bolniške strežnice, ktere je zdaj pričela na debelo trenirati za ujanje. Yes, teh bo morala poslati več milijonov — koliko, nihče ne ve. Samo vprašanje je, če jih bo mogla, oziroma koliko se jih izkrcalo. To zdaj priznava tudi William Stearn, poročevalec Chicago Daily Newsa Londonu, ki se je te dni vrnil na oddih v Ameriko.

Če je ameriško ljudstvo na vse to pripravljeno, na vse ogromne žrtve tako v človeških življenjih kot v uničenju materialnega bogstva do sigurnega bankrota in nepopolne zerie in agonije ter fašizma doma, bo to pisec teh vstic že nekako živel do smrti. Ampak pošteno in potrebno je, da je ljudstvo v silno poučeno, ne pa nablufano s strahov grozeči invaziji ali z lepo donečimi frazami obrambi demokracije, ki bodo v realnosti prevara. Za svojo osebo sem siguran, da bila to največja tragedija za Ameriko in s raj gotovo tudi za ves svet, ker bi ga popolnoma zakrila črna noč.

In če se Amerika odloči, da mora biti Hitler na vsak način poražen v Evropi, kar pomeni da se mora odprto pridružiti Angliji in pri tem neizprosno vojno proti Veliki Nemčiji, tedaj je potrebno, da je ameriško ljudstvo vnapre na jasnem, da bo morala Amerika tudi po nif ostati v Evropi s svojo armado in z bogastvom ter diplomacijo, da jo spravi v mir nato pa skozi desetletja skrbeti, da bo Evropa

(Dalje na 3. strani.)

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 12. novembra 1920)

Domne vesti. V La Sallu, Ill., je podiral nam, katere ji je prizadejal njen mož s kljami iz revolverja. 35-letna Mary Zupan iz Artač pri Brežicah!

Delarske vesti. Sedemnajst unij sodel pri veliki stavki v Mehiki.

Iz inozemstva. Jadransko vprašanje je šeno! Vsa Primorska z Istro in delom N njakega vred pripade Italiji. Končana renca je bila v Rapallu, Italija.

Sovjetska Rusija. Sovjeti obtožujejo ljake, da kršijo mirovno pogodbo.

Nova vojašnica v Los Angelesu, Cal.

Politika

Pred leti je prišel k nam časnikar in nas vprašal za uslugu. Opozorili smo ga, da še nismo pozabili, kako nizkotno nas je napadal v nekem listu. — Eh, tiato pisanje ni bilo nič — bila je politika! — osebno nisem nikoli mislil nič hudega — je bil njegov opravičujoč odgovor.

Bila je politika! — Pod plaščem te besede je vse dovoljeno! — V imenu politike je dovoljena vsaka lumparija: vsako ostudno obrekovanje in demagoštvo, vsako licemerstvo, vsako ustmeno in tiaskovno tolovajstvo, vsako ubijanje značajev! —

S tem je tudi označeno ogledalo splošne ameriške politike, kadar se ta politika razmahne do viška v volilni borbi. Takrat se izpremeni v brizgalnico, ki brizga naokrog sebe po cele mesece najgusnejši smrad in naredi iz največjega poštenjaka največjo propalico in obratno — iz največjega lopova največjega svetnika! ...

In vse to ni nič! — To je, prosimo vas, politika! Kdor tega ne prenese, ni sportnik in naj gre kar spat s kurami! —

Ampak —

— to je šola! Tako se uči demokracija, ko raste in dozoreva. Posameznega otroka vzame dve leti, predno se nauči hoditi; med tem, ko se uči, neprestano pada na roke, na hrbet, na obraz; pada v vsako blato in valja se v lastnem blatu. Velike potrpežljivosti je treba s slehernim otrokom, predno se navadi hoditi in govoriti — in koliko več potrpežljivosti je treba s kolektivnim otrokom, človeško družbo, predno se postavi na noge, to se pravi, predno postane ljudska masa sama svoja, razumna in demokratična! —

Vsaake volitve v Ameriki so šola in vsaka nadaljnja politična šola te vrste je za drobce boljše neke v notranjosti, čeprav je na površju silno bedasta, paglavstva, nezonsna za hip in navidezno kriminalna — glavno pa je, da te šole nihče ne ovira ali ne zatre.

Dokler pustimo otroka, da poskuša s hojo ne glede na to kolikokrat, pade v blato in si potolče nos — je upanje, da bo nekega dne čvrsto na nogah. Dokler pustimo otroško politiko, otroško demokracijo, da svobodno razsaja in se valja po blatu in gnojnici ne glede na to, kako zoper nam je njen smrad — je vedno upanje, da nekega dne odraste v moza in ženo in postane pametna ter dostojna.

Na svetu so idiotije, ki jim pravimo fašisti, naciji in komunaceti. Ti zmešani ljudje ne morejo čakati, da bi otrok shodil po naturnih pravilih — s smešnim kobacanjem in padanjem v blato — pač pa hočejo, da otrok skoči na svet naravnost na noge, pograbi bandero z levico in maršira z iztegnjeno desnico.

Z drugimi besedami: fašisti, klerofašisti, nacisti in komunaceti se silno norčujejo iz mlade, otroške in kobajoče se demokracije; ni pravijo, da te otročarije — demokracije — ni treba, da je ta otročarija zapravljanje časa in denarja; oni hočejo, da je diktator vsa politika, ljudstvo pa nič.

Z drugimi besedami: oni hočejo otroku zvezati noge, da bo vedno na tleh, nad njim bo pa vedno vihtel šibo strog papa; oni hočejo otroka, ki mora ostati otrok do visoke starosti. Oni nočejo ljudstva, ki raste, dozoreva in se razvija — ki se uči iz lastnih napak, iz lastnega streljanja kozlov, da bo enkrat pametno, samostojno in resnično demokratično.

Tako delajo fašisti, komunaceti in ostali nazadnjaki, ki ne verujejo v demokracijo in naravni razvoj človeštva, ampak s tem svojim delom se bodo silno — opekli. Zatiranje ljudstva z diktaturo morda gre nekaj časa, nikdar pa ne pojde vedno. Ljudstvo neka časa že hlapčuje in prenaša kakršenkoli jarem, ampak vsakega hlapčevanja in vsakega jarma mora biti prej ali slej konec, kajti razvoj človeške družbe se ne da za vedno pestiti ali ustaviti; — mogoče je le eno od dveh: rasti ali pogin.

Kadar človeška masa dozori v kolektivnega moza, ne bo več potrebovala politike. Tedaj bo upravljala svoje zadeve brez političnih strank, bojev in astrati. Kajti, človeška ljudska masa za demokracijo, za samovlado, bo tedaj končano.

Tedaj se bodo ljudje ukvarjali z vse drugačnimi problemi kot je današnja bedasta in umazana politika.

Novice iz starega kraja

Primorja

Prvi turistični kraji
Trst, septembra 1940.—Uradni list "Gazzetta Ufficiale" je izdal seznam turističnih krajev, za katere je predpisana taksa za bivanje. Na Goriškem so za klimatične kraje proglašeni: Kobarid, Cepovan, Crni vrh, Bovec, Sv. Lucija, Trnovo in Tolmin, v Istri: Izola, Veliki Lošinj, Poreč, Umag, Sv. Stefan (terme) v občini Oprtalj.

Maksimiranje cen v vinu
Gorica, septembra 1940.—V zadnjih dveh tednih je bilo opaziti, kako pišejo italijanski finančni nepravilnosti dvigovanje cen vina. Od 2.60 lir za liter je cena vina poskočila na 3.20, 4.40 in celo 4.80 za navadno namizno vino. Sedaj je ministrstvo za kmetstvo v skladu z ministrstvom za poletje odredilo maksimiranje cen vina lanskega letnika, da bi preprečilo spekulacije. Za olajšanje določitve cen je ministrstvo odredilo temeljno cenno 13 lir po stopinjo alkohola.

Starja go je ubila
Reka, septembra 1940.—Težka nesreča se je zgodila konec avgusta v reških ljudjedelnih. 23-letni Ludvik Štanjur iz Sečure, ki je bil nameščen pri žerjavu, je po končanem delu izstopil iz kabine na žerjavu ter se pri tem dotaknil z glavo ob elek-

trčne žice visoke napetosti. Pri tem ga je zadela električna struja. Na pomoč so mu priskočili njegovi tovariši, toda vse je bilo zaman, ker je bil nesrečni Štanjur že mrtev. Zapušča ženo in hčerko. Pokopali so ga na Reki.

Zatvoritev otroških kolonij
Gorica, septembra 1940.—Z zaključno manifestacijo so bile razpuščene otroške poletne kolonije po naših krajih. Tako so se zaprli otroški koloniji v Idriji ("Colonia elioterapica Giovanni Erzen"), ki je delovala dva meseca. Prav tako je bila zaprta otroška kolonija na Nabrežini. Kolonijo v Sečurju je za slovo obiskala kneginja Margerita Burbonski, hči devinskega vojvode, ki jo je gmotno podpirala.

FRANCE BEVK — PETDESETLETNIK
Dne 17. septembra je naš pisatelj France Bevk praznoval 50-letnico življenja, na žalost menda zaradi sedanjih težkih časov ne v domačem krogu.

Pisatelj Bevk je sin naših Gor, ki so dale že zelo veliko našli literaturi. (Naj omenimo samo Preglaja!). Ne bo odveč, če s temi skromnimi vsticami osvežimo nekaj spominov iz Bevkovega življenja.

Je sin bajtarskih staršev. Njegov oče je bil čevljar. Ko je doma dovršil enorazredno ljudsko šolo, je bil potem pet mesecev trgovski vajenec. Tudi očetu je pomagal pri čevljarstvu. Od tega življenja se je kmalu iztrgal in šel na pripravništvo, potem na učiteljske in je tako postal učitelj. Vojna vihra ga je vrgla na fronto, po vojni pa se je vrnil v žurnalizem in pisanje knjig.

Prišel je pisati strašno zgodaj, kakor sam pravi. To je bilo še v ljudski šoli, ko je začel pisati na hrapav papir, v kakršnega so zavijali sladkor. Sprva je pisal strašne povesti in pri eni taki povesti ga je zasačila teta ter ga je bilo sram. Na pripravništvo je pisal pesmi. Svoje izdelke je pošiljal na vse strani. Že takrat se je torej pri njem opazila značilna plodovitost. Lahko si predstavljamo njegovo veselje, ko je bila prva njegova stvar objavljena v tržaškem "Družinskem prijatelju". To je bila črtica "Vstajenje". Takrat mu je bilo komaj 16 let in prvi uspeh ga je še znatno podžgal k vztrajnemu delu. S pesmimi je zalagal "Vrtec" in druge dijaške liste. Takrat je tudi že pisal podlistke za naše časopise. Kmalu pa je prišel tudi že v "Dom in svet". Toda njegovo pravo resno delo se je pričelo v l. 1914, ko je prevzel uredništvo "Doma in sveta". Izidor Cankar. Tedaj je nastal "Grešnik", "Iz l. 1914" in "Most samorilec".

Prva njegova tiskana knjiga je bila mladinska zbirka "Pastirski pri kresu in lesu", kateri je precej naglo sledilo še osem drugih knjig.

Največji vpliv na njega je gotovo imel Ivan Cankar, ki ga je vsega prevzel in omamil. Ko ga je enkrat dobil v roke, ga ni odložil, dokler ga ni vsega prečital. Ker je sovražil slovnico, je bil Cankar tudi učitelj jezika. Drugi pisatelji niso na njega toliko vplivali. Najljubši pesniki so mu bili Prešeren, Zupančič, Kette in Murn.

Od tujih pisateljev je vžljubil Gorko. Globoko je posegel tudi v rusko literaturo. Strinberga pa je posebno vžljubil zaradi njegove brezobzirne odkritosti. Znano je za Bevka, da je naj-

plodovitejši pisatelj, zato nas bo zanimalo, kako dela. Piše zelo lahko. Krajše stvari (novele in črtice) napravi takorekoč v enem samem zaletu. Ko izgradi temeljno misel, mu gre pero naglo izpod rok. Pri daljših stvareh si napravi še načrt posameznih poglavij.

Bevk smatra, da je vsakemu literatu potrebna tudi pridnost poleg talenta. Tudi razpoloženje ni vse, ker to prihaja od časa do časa in bi bilo treba predolgo čakati. Zaradi tega se je moral malo posiliti. Določil si je uro in dan in tako je pričel pisati. Ko je sedel, se je delu privdajal in tudi razpoloženje je prišlo. Njegov hitri tempo narekuje obilica snovi zamislil. Med eno snovjo se mu kar sproti porajajo že novi načrti.

Iz cankarjanstva je šel Bevk mimo naturalizma v realizem. Piše, kar čuti in kar vidi. Pisanje mu vodi zdravo realno gledanje.

O načrtih le nerad govori. Socialnost je tudi njegova značilna plat. Za življenjski cilj si je postavil: napisati v ciklu povesti slovensko zgodovino.

France Bevk je najplodovitejši slovenski pisatelj. Na Primorskem in v ostali Sloveniji je obširno že navajeno, da mora dobiti vsako leto nekaj njegovih knjig. Snov je vedno nova in izvirna, čeprav dela "na tekočem traku".

V zgodnjih letih je bil pesnik. Toda še sedaj mu ni zamrlo to v pravi. Te se pozna tudi iz proze. Pravi, da za pesem bi mu bilo treba miru in predvsem časa, obojega pa mu primanjkuje.

Življenje mu nudi največ snovi. To, kar ga zanima, si nakratko napiše. Vselej izbere tisto snov, ki najbolj odgovarja trenutnemu duševnemu razpoloženju. Včasih pa mu ne gre in za to stvar odloži tudi za leto dni. Potem pa mu gre delo gladko izpod rok, kakor da je ves ta čas samo ob sebi nastajalo v podzavesti. Svoje najboljša stviri je vrgel na papir v najkrajšem času. Zadnja leta prepiše vsako delo najmanj dvakrat, dokler mu ne da končne oblike.

Orisali smo v glavnih potezah, kako je začel naš pisatelj z delom in kako ga je nadaljeval. Podali smo v par vrticah kratič življenjskega poteka. Po polovici svetla svojega življenja se lahko France Bevk s ponosom ozre na svoja dela, ki gredo že v desetine. Kar preveč bi bilo, če bi jih vsa tukaj naštevali. Njegova plodovitost pa ni nikoli šla na rovaš manjvrednosti. Z vsa težo oblikuje svoje kmetke like in njih duševno življenje. Instinkti in tradicije obvladujejo čustva, pod navidezno lenim pretakanjem življenja divjajo v osebah njegovih del trdovratne strasti in demonična usoda.

Francetu Bevku želimo še mnogo plodnih, srečnih in zadovoljnih let v domačem kraju!

Rusija naznanila mobilizacijo dečkov
Moskva, 11. nov.—Rusija je naznanila mobilizacijo dečkov v starosti 14 do 17 let za delavske rezervne zbornice. Naznanilo pravi, da so avtoritete že prejtele 862.000 aplikacij.

28 ljudi utonilo v bližini Novofundlandije
St. John, Novafundlandija, 11. nov.—28 oseb je izgubilo življenje, ko je motorni čoln zadel ob drugo ladjo v zalivu Concepcion in se potopil. Samo štiri osebe, med temi ena ženska, so se rešile.

Vojaško letalo se razbilo; trije ubiti
Centerville, Ala., 11. nov.—Trije člani posadke vojaškega le-

Novi bombni napadi na London

Vojaške koncentracije bombardirane

London, 11. nov.—Letalski ministri poročajo, da so angleški letalci sinoči in danes zjutraj bombardirali industrijska središča v centralni Nemčiji. Bombe so povzročile veliko škodo.

Nemški letalci so včeraj vrgli na stotine zažgalnih in razstrelivnih bomb na London in druga angleška mesta. Napadi so bili večji od prejšnjih. Bombe so padle na londonske distrikte. Koliko ljudi je bilo ubitih in ranjenih, še ni znano.

Nemci so bombardirali tudi industrijska središča v Midlandsu in South Walesu. Napadi so se pričeli včeraj zjutraj in trajali so več ur.

Berlin, 11. nov.—Nizko leteči nemški bombniki so povzročili ogromno škodo v napadih na London in angleška industrijska središča, pravi uradno poročilo. Bombe so padle na vojaške baze in koncentracije v južnem delu Anglije. Mnogo vojakov je bilo ubitih in ranjenih. Vrhovno poveljstvo trdi, da je nemška bojna ladja potopila angleško podmornico. Angleški prevoznik parnik Empress of Japan je bil tudi potopljen na Atlantiku.

Lov na špione v Turčiji

Nemci v Grčiji pozvani domov

Istanbul, Turčija, 11. nov.—Lov na špione je v razmahu. Tu trdijo, da je bilo že čez sto špionažnih osumljenih oseb aretiranih v policijskih navalih. Med aretiranimi so Nemci, Italijani in Bolgari. Več Nemcev je zapustilo Turčijo, preden se je kampanja proti špionom pričela.

Belgrad, 11. nov.—Zanesljiva poročila iz Grčije se glase, da so nemški gradniki avtovali svojimi rojakom, naj takoj zapuste deželo. Iz tega mnogi sklepajo, da Nemčija ne vidi možnosti, da bo konflikt med Grčijo in Italijo kmalu končan. Nemški krogi v Belgradu pravijo, da so bili le oni Nemci, katerih bivanje v Grčiji je le začelo, pozvani, naj se vrnejo domov.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNKA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta za koristi, ter potrebo agitacije svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorni dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

Gradnja vojaškega taborišča ustavljena
Tullahoma, Tenn., 11. nov.—Zahteve unijskih voditeljev, da morajo delavci prejemati dvojno plačo za nadurno delo, so ustavile gradnjo vojaškega taborišča tukaj. Okrog 7000 delavcev počiva.

Irska straži pomorsko bazo
Lough Swilly, Irska, 11. nov.—Enote irske bojne mornarice stražijo tukajšnje pomorsko bazo proti napadu. Ta je bila ena najvažnejših baz v angleških pomorskih operacijah proti Nemčiji v prvi svetovni vojni.

Glasovi iz nasebin
(Nadaljevanje s 2. strani.)
V Clevelandu na 18525 St. Clair Ave. se dobe vsa potrebna pojasnila. Tam si lahko tudi nabavite vse potrebne revije. Vsaka revija stane samo 15c, po pošti 2c več za poštnino. Vsak pondeljek in četrtek zvečer so predvajani filmi o uporabi strojev v raznih industrijah. Zanimivo je za vsakega, mladega ali starega. Pričetek je vselej ob pol osmih zvečer. Nobene vstopnine.

Anna Prime, 748.

Pismo iz Alaske
Juneau, Alaska.—Ker mi bo kmalu potekla naročnina na Prosveto, vam pošiljam denarno nakaznico za "pet koles", da mi jo pošljete še nadaljnje leto. Ker sem član društva, bi si ceter zadoštevati \$4.80, ampak jaz lažje računam po pet ali deset. Tako mi gre tudi naročnina vsako leto malo naprej, kakor gre pravoslavni božič. Vem pa tudi, da ste poštenj.

Veste, Prosveta mi pride tukaj zelo prav, čeprav jo dobim deset ali včasih tudi 14 dni pozneje, posebno pozimi pošta bolj poredkoma prihaja. Dobim več števil skupaj, največ sem jih enkrat dobil devet, bila jih je cela butara. Potem jih pa začnem čitati, najprej najstarejše, vse lepo povrsti. Najprej prečitam domače vesti. Tako sem enkrat čital, da je v Clevelandu umrl moj vačan. Vselej tudi pogledam bolnišniška izplačila, da vidim, če je bil kdo od mojih prijateljev ali znancev bolan. Sicer tam ne vidim nič njih imen, vendar pa sem enkrat opazil, da sta bila bolna dva člana, oz. član in članica mojega društva in prijatelja. Hudo mi je bilo, ker sem tako oddaljen, da jih nisem mogel obiskati.

Potem začnem čitati dopise in prečitam vsakega, naj bo slab ali dober. Sploh jaz nobenega ne kritiziram, ker bi lahko kdo rekel, naj jaz bolje napišem. Tudi iz dopisov se človek lahko marsikaj nauči, na primer o jagli, kmetijstvu, praščiji kupčiji in furmariji, prav tako tudi, katere plačja je boljša. Tukaj je plačja od krav zelo draga.

Enkrat sem tukaj govoril z nekim farmarjem, ki mi je povedal, da ima vedno okrog 50 molznih krav in nekaj telic. On je po narodnosti Korošec in mi je povedal, da pri njih le nemško govorijo, namreč v starem kraju. Povedal mi je tudi, da takoj da telčka sosedu, ki ima lisičjo farmo, ko ga krava izleže. Pa sem mu rekel, da je škoda, da bi bilo bolje, če bi ga redili tri ali štiri tedne in potem dobil zanj \$15—\$20. Odgovoril je, da se ne izplača, ker veliko več dobi za mleko, ki ga proda po 80c galon. Če ima krava pet galonov mleka na dan, bi vse to telček popil, in pričel je računati. Pet galonov mleka na dan znese \$4, 10 dni \$40, 20 dni \$80, 30 dni \$120. Toliko da dobi za mleko, za telčka bi pa dobil kvečjemu le \$20. In pritrđiti sem mu moral, da je to res boljše bižnis.

Potem me je povabil, naj ga pridem enkrat obiskat, ker živi le osem milj od mesta na Glacier Highwayju. Rea se nekega dne odpravim in ga obiščem. Bil je vesel mojega obiska in mi začne razkazovati hlev, krave, mešinerijo za molžnjo krav, tala so se ubili, ko je letalo v velikem viharju zadelo ob hrib in se razbilo. Nesreča se je pripetila deset milj južno od tega mesta.

Ob tednu
(Nadaljevanje s 2. strani.)
ostala "pridna punčka". To seveda v slučaju, da bi bili z Anglijo zmagoviti, kar pa je problematično. Če bi tako napravila kot je po prvi svetovni vojni, bi čez 20 ali 25 let skoraj gotovo morala zopet poslati svojo armado v Evropo in zanj krvaveti ter plačevati. Vse to mora ameriško ljudstvo imeti pred očmi predno je pripravljeno pristati na tako usoden korak.

Naj še enkrat poudarim: Amerika bi morala tudi po vojni ostati v Evropi kot njen policaj in tudi kot delice kruha in načelnik rekonstrukcije razbitih mest in pokrajin ter njen finančni angelj. Za svojo osebo pa Ameriki ne priznavam take moralne, politične in gospodarske sposobnosti. Saj še svojih domačih in zelo perečih problemov, med katerimi je brezpo-

John Pozar, 371.

KNJIGE CANKARJEVE DRUŽBE

Cankarjeva družba v Sloveniji je za leto 1940 izdala sledeče tri knjige:

1. **KOLENDAR, povečan in z bogato vsebino.**
2. **MARSELJEZA, spisal v spomin 150-letnice francoske Velike revolucije Herman Wendel.**
3. **SLOVENSKI POLITIČNI PROBLEMI. Spisal Anton Dermota.**

Vse te tri knjige dobite poštne prosto za \$1.

Velika zaloga drugih knjig v slovenskem in angleškem jeziku. Pišite po cenik

Knjigarna Proletarca
2301 So. Lawndale Ave. - Chicago, Illinois

Delavci pri Emerson Radio Co., New York, poslušajo organizatorja unije United Electrical Radio & Machine Workers.

